

Nimetlere Şükretmek

Gönderen Kadir Hatipoglu - Mayıs 13 2013 19:46:17

Nimetlere Şükretmek^[1] "Şükür"; iyilik edenin ve nimet verenin kadrini ve kıymetini bilip bunu insanlara göstermek, iyilik ve ihsanda bulunanı övmek anımlarına gelir. Dini bir terim olarak şükür, Allah’ın kullarına verdiği nimetlerin etkisinin onların dilinde övgü olarak, kalbinde sevgi olarak, organlarında da itaat etme/boyun eğme olarak ortaya çikmasıdır.^[2] “Hamd” ve “medh” kelimeleri, “şükür” kelimesinin eş anımlısı olup her üçü de esas itibarı ile övme ve yüceltme anlamını ifade ederler. Hamd ve şükür kelimeleri birbirinin yerine kullanılır. Ancak aralarında az da olsa anlam farkı vardır. Hamd, isteyerek yapılan bir iyiliğe karşı, iyilik yapana teşekkür ve övgüdür. Şükür ise, yapılan iyiliğe karşı söz veya fiil ile yerine getirilen bir övgüdür. Buna göre hamd, yalnızca dille yapılır, şükür ise hem dille hem de hareketle yerine getirilir. Bu itibarla hamd genel olarak şükürden daha kapsamlıdır. Hamd, nimete kavuşmanın veya gelecekte kavuşulacak olan bir nimetin sevincini, huzurunu duyup, nimet sahibine övgüde bulunmaktır. Şükür ise, ulaştığı/elde ettiği nimete karşı teşekkür etmektir. Buna göre hamd etmek için nimetin, hamd eden kişiye ulaşmış olması şart değildir. Şükürde ise, nimetin şükreden kimseye ulaşmış olması şarttır. Hamd’de sevinç ve arzu anlamı, şükürde ise içten bağlılık ve dostluk anlamı daha çok yer almaktadır. Medh ise, mutlak olarak övmek anlamındadır ve hamd’den daha kapsamlıdır. Hamd, medh ile şükür arasında bir çeşit övgüdür. Bir başka ifadeyle medh; hamd ve şükrün ortak noktasıdır. Medh, iyilik ve ihsandan önce de sonra da yapılabilir. Hamd ve şükür tamamen meşru ve ahlaki oldukları halde “medh”, genellikle ahlaki değildir. Hz. Peygamber’in إذا رأيتم المداحين، فاحثوا في وجوههم التراب “Meddahları gördüğünüz zaman yüzlerine toprak saçiniz”^[3] emri, medhin bu olumsuz yönünüz belirtmektedir. Hamdin ziddi zem (kötüleme/yerme), şükrün ziddi ise nankörlüktür. Hamd ve şükür kelimeleri, Türk Diline aynen girmiştir. “Övmek” sözcüğü ise, medh ve sena kelimelerinin karşılığı olarak kullanılmaktadır. Şükür, her türlü nimetin tek ve gerçek sahibinin Allah olduğunun şuuruna varmak ve bunu en derin saygıyla ve usulünce ifade etmek olduğuna göre, insan ne kadar gayret ederse etsin; ne verilen nimetlerin karşılığını hakkıla ödeyebilir, ne de nimet vereni hakkıla övebilir. İşte bu nedenle Kur'ân-i Kerim’de: و قليل من عبادي الشكور   “...Kullarımdan şükreden azdır!” (Sebe’ 34/13) buyurulmuştur. Şükür, Kur'ân’da üzerinde en çok durulan konulardan biridir. Yetmişbeş yerde şükürden, şükretmenin öneminden bahsedilir. Şükür kelimesinin eş anımlısı olan ve yaklaşık aynı sayıya ulaşan “hamd” kelimesi ve türevleri de eklendiğinde büyük bir yekün tutmaktadır. Şükün Kur'ân’da bu kadar önemle vurgulanmasının

sebebi, onun, iman ve tevhidin en nemli gürstergelerinden biri olmasındandır. Kur'acirc;n, sümrekli olarak Allah'ın insanlara verdiği nimetlere, yaptığı bağışlara, ettiği ihsanlara dikkat ekmekte ve insanın bütünlüğün bu iyilikler karşısında minnettarlık duymasını, şükran duyuları içcedil erisinde olmasını istemektedir.

Çünkü nimete kavuşmanın, iyilik gürmenin karşılığı bunu gerektirir. Bu sebeple Kur'acirc;n şumkrü, Allah'a kulluk etmenin şartı olarak belirtir:

يَاأَيُّهَا
الَّذِينَ
آمَنُوا
كُلُوا مِنْ
طَيِّبَاتِ
مَا
رَزَقْنَاكُمْ
وَاشْكُرُوا
لِلَّهِ إِنْ
كُنتُمْ
إِيَّاهُ
تَعْبُدُونَ
”Ey iman edenler! Eğer siz ancak Allah'a kulluk ediyorsanız, size verdığımız rızıkların iyi ve temiz olanlarından yiye, ve yalnızca Allah'a şükür kredin.” (Bakara, 2/172) Kendisinden Dolayı Şumkrükredilecek Nimetler İnsan, Allah Teâlâ’nın yarattığı varlıkların içcedilinde en seçkin olanıdır. O'nu en güzellikle sücirc;rette yaratmış, akıl gibi üstün yeteneklerle donatmıştır. Yer ve gürumlükleri ve bunlarda olan her şeyi ona hizmet içcedilin var etmiş ve ona sayılamayacak kadar nimetler vermiştir.

Allah'ın, başka hiçcedil bir varlığa bahsetmediği halifelik gürumlü revi vererek yorumlu celmiştir. Nitekim Kur'acirc;n-ı Kerim'inde; هُوَ
الَّذِي
جَعَلَكُمْ
ﺧﻼ ئِفَ فِي
اﻷَرْضِ
فَمَنْ
كَفَرَ
فَعَلَيْهِ
كُفْرُهُ
وََلا
يَزِيدُ
الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ
عِنْدَ
رَبِّهِمْ
إَِلا
مَقْتًا وَلا
يَزِيدُالْكَافِرِينَ
كُفْرُهُمْ
إِﻻ
خَسَارًا   ”(Ey

İnsanlar!) Sizi yeryüzünde halifeler yapan O’dur. Artık kim inkar ederse inkarı kendi aleyhinedir. İnkarcıların inkarı, Rableri katında ancak uğrayacakları gazabı artırır. İnkarcıların inkarı, ancak ziyanlarını artırır” (Fatır, 35/39) buyurulmuştur. Diğer taraftan onu tüm yaratıkların çoğundan üstün kılmıştır.[\[4\]](#)

üstünlüğün temel göstergesi, ona verilen nimetlerin bolluğu ve büyüklüğüdür. İnsanların Allah’a şükretmelerine sebep olan bu nimetlerin bazılarını ana hatları ile şöyle sıralamak mümkündür:&nbs;Allah insanı en güzel&nbs; bir biçimde yaratmış, ona göz, kulak, kalp ve duyu organları vermiştir.[\[5\]](#) &nbs;Peygamberler ve kitaplar göndererek insanlara mutluluk yolunu göstermiştir.[\[6\]](#) &nbs;Sayısız denecek kadar çeşitli gıdalar, beslenme ve barınma imkanlarını insanın hizmetine sunmuştur.[\[7\]](#) &nbs;Dini emirlerde kolaylık prensibini koymuş, güç yetirilemeyen emirlerle insanları sorumlu tutmamıştır.[\[8\]](#) &nbs;Tövbe etme, bağışlanma kapılarını açmıştır.[\[9\]](#) &nbs;Allah'ın varlığını bilip tanıma noktasında, &nbs;kevni ayetlerin açiklaması yapılmış ve insanlara ibret alma imkanı sunulmuştur.[\[10\]](#) &nbs;Bir aile yuvası içinde yaşama imkanı sağlamıştır.[\[11\]](#) Allah’in insana bahsettiği nimetler sınırsız olduğuna ve tek tek saymak mümkün olmadığına göre[\[12\]](#) şükretmenin de bir sınırı yoktur. O halde insan sürekli şükretmeli, Allah'ın nimetini anmalı, hatırda tutmalı, anlatmalıdır. Bunu yaparken insan bilmelidir ki, şükrün faydası dünya ve ahirette Allah’a değil; yine kendine dönmektedir. Yaptığı şükür ile fayda gören kulun yine kendisidir. Kul, şükrederek yararlandığı nimetlerin karşılığını Rabbine ödemiş olmamaktadır. Zaten buna da hiç bir varlığın gücü yetmez. Şükreden aslında kendisi için şükretmiştir. Şükrettikçe nimetleri artar. Allah'ın şükredilmeye ihtiyacı yoktur. Bu konu ayet-i kerimede şöyle ifade edilmektedir: وَمَنْشَكَرَفَإِنَّمَايَشْكُرُلِنَفْسِهِوَمَنْكَفَرَفَإِنَّرَبِّيغَنِيٌّكَرِيمٌ&#ldquo;Kim şükredерse ancak kendisi için şükretmiş olur. Kim de nankörlük ederse (bilsin ki) Rabbim her bakımdan sınırsız zengindir, cömerttir" (Neml, 27/40). Şükrün Önemi Şu halde şükretmek mü’minlerin en önemli özelliğlerinden biridir. Çünkü, şükrün başı Allah’i bilmektir. Allah’ı Rab olarak bilen, O’nun nimet verdiğiin şuurunda olan bir kimse O’nu sevmeye başlar. Allah’i seven O’na ibadet eder, O’na hiç bir şeyi şirk koşmayarak O’nun nimet verici olduğunu itiraf eder. Kul bu şuurla eşî ve benzeri olmayan bir Rabb'e kulluk ettiğinin, bir büyük lezzetle O'na yaklaşma imkanı bulunduğuñunka olur. Bu nedenle tevhid, yani Allah’i hakkıyla birlemek şükrün zirvesidir. Allah’tan başka nimet veren yoktur. İnsan, hayatını sürdürebilmek için her zaman O’nun yarattığı nimetlerden yararlanmak zorundadır. Kul bu nimetlerin karşılığını da ancak ibadete/kullukla yerine getirebilir. Kulluk ile şükür arasında çok güçlü bir ilişki vardır. Şükürden kopan bir insanın, kulluk

bilincini de yitirmesi kaçırılmıştır. Bu sebeple şeytanın bütünlüğüne abası kulları şükürlerden alıkoymaya yeteniktir. Şu ayeti kerime bu eğitime ortaya koyuyor: ﴿... ve onlarla (insanları) saptırmak ıllıktır; in senin doğru yolunun üstünde tuzak kuracağım. Sonra elbette onlara onlardan, arkalarından, sağlarından, sollarından sokulacağım ve sen, onların oklarını şükürlerden bulamayacaksın... dedi﴾ (Aurâcîf, 7/16-17). Şeytan, insana dert bir yandan yaklaşarak gülümseyenleri sükürlerde ve ekici gülümsterir, onun ayağını kaydırımıya eğitilmiştir. Böylece insanı Allah'a şükürlerden uzaklaştmak ister. Hz. Peygamber (a.s)'in Hayatında Şükürlerden sokulacağım ve sen, onların oklarını şükürlerden bulamayacaksın... dedi. Peygamberimiz geceleri ayağa kalkıp ayakları kabarıncaya kadar namaz kıladı. Hz. Aïşe kendisine; Ey Allah'ın Peygamberi, Allah, işlenmiş ve eşlenmesi muhtemel gülümseyenlerini bir bağıtlamıştır. İbadet ıllıktır; in neden bu kadar yoruluyorsun? deyince, Peygamberimiz: ﴿... dedi. Ey Aïşe! Ben şükürlerden bir kul olmayıam mı?﴾ diye cevap vermiştir.[\[13\]](#) Peygamberimiz (a.s.), bir şeyler yeyip eğitilerek sonra, bu rızkı veren Allah'a hamd ve şükürlerden gereğini şükürlerde beyan etmektedir: ﴿... ve onlarla (insanları) saptırmak ıllıktır; in senin doğru yolunun üstünde tuzak kuracağım. Sonra elbette onlara onlardan, arkalarından, sağlarından, sollarından sokulacağım ve sen, onların oklarını şükürlerden bulamayacaksın... dedi﴾ (Aurâcîf, 7/16-17).

أطْعَمَنِى
هَذَا
الطَّعَامَ
وَرَزَقَنِى
مِنْ غَيْرِ
حَوْلٍ
مِنِّى، وََ
قُوَّةٍ
غُفِرَ لَهُ
مَا
تَقَدَّمَ
مِنْ
ذَنْبِهِ “Bir kimse yemek yer
de, ‘Beni yediren, kuvvet ve kudretim olmadığı halde bana rızık
 veren Allah’a hamd olsun’ derse, geçmiş
(küçük) günahları bağışlanır.”[14] İnsan, her zaman
nimetlere kavuşamayabilir. Kimi zaman da bela ve sıkıntılarla maruz kalabilir. Her iki durumda da
insan şükrederek ve sabrederek Allah’ın rızasını kazanabilir. Hz. Peygamber;
عجباً ﻷمْرِ
المُؤْمنِ
إنَّ أمْرَهُ
كلَّهُ له
خيرٌ، ولَيس
ذﺍك ﻷحدٍ إّﻻ
للمؤمنِ: إن
أصَابَتْهُُ
سراءُ شَكَرَ
فكَانَ خيرا
ﻠﻪ، وإن
أصابتهُ
ضراءُ صَبَرَ
فكَانَ خيرا
ﻠﻪ. "Müminin işi tuhaftır, her işi hayırdır. Bu, yalnız mümine
özgü bir şeydir. Sevindirici bir işe karşılaşsa şükreder, o iş kendisi hakkında
hayırlı olur. Üzücü bir işe karşılaşsa sabreder, kendisi için hayırlı olur"[15]
  buyurarak müslümanlara sabrı ve şükrü tavsiye etmiştir. Duaların
en güzeliyle Rabbinden istekte bulunan Hz. Peygamber (a.s), Allah’a şöyile
yalvarındı:
اللَّهُمَّ
إنِّى
أسْألُكَ
الثَّبَاتَ
في اﻷمْرِ،
والْعَزِيمَ&#15
77;َ عَلى
الرُّشْدِ،
وَأسْألُكَ
شُكْرَ

نِعْمَتِكَ،
وَحُسْنَ
عِبَادَتِكَ،
وَأسْألُكَ
لِسَاناً
صَادِقاً،
وَقَلْباً
سَلِيماً،
وَأعُوذُ
بِكَ مِنْ
شَرِّ مَا
تَعْلَمُ،
وَأسْألُكَ
مِنْ خَيْرِ
مَا
تَعْلَمُ،
وَأسْتَغْفِ،
85;ُكَ مِمَّا
تَعْلَم... "Allah'ım! Senden işte (dinde) sebat
etmeyi, doğruluğa da azmetmeyi istiyorum. Keza nimetine şükretmeyi, sana güzeli
ibadette bulunmayı talep ediyor, doğruya konuşan bir dil, egriliklerden uzak bir kalp diliyorum.
Allah'ım, senin bildiğin her çeşit şerden sana şıqınıyorum, bilmekte olduğun
bütün hayırları senden istiyorum, bildiğin günahlarımdan sana istiğfar
ediyorum...!"”[\[16\]](#) Bu hadislerde de görüleceği üzere müminin
hayatı sabır ile şükür anlayışı arasında geçmelidir. Bir nimete kavuşduğu veya
kişiyi memnun edecek bir hayır ona ulaştığı zaman, ‘şükür secdesi’
yapmak müstehabtır. Rivayet edildiğine göre Peygamberimiz (s.a.s.)’e
sevindirici bir haber geldiği zaman veya onun müjdesi verildiğinde hemen Yüce
Allah’a şükür için secdeye kapanırda.[\[17\]](#) Hamd ve şükrün
yapılıp-yapılmadığı âhirette sorulacaktır:
ﻳؤْتَى
بِالْعَبْدِ
يَوْمَ
الْقِيَامَةِ
16.. فَيَقُولُ
اللّهُ
تَعالى لَهُ;
ألَمْ
أجْعَلْ لَكَ
سَمْعاً
وَبَصَراً
وَماﻻً
وَوَلداً،
وَسَخَّرْتُ
لَكَ
اﻷنْعَامَ
وَالْحَرْثَ،

وَتَرَكْتُكَ تَرْأسُ وَتَرْبَعُ؟ أكُنْتَ تَظُنُّ أنَّكَ كُنْتَ ﻣﻼقِيَّ يَوْمَكَ هذا؟ فَيَقُولُ َﻻ، فَيَقُولُ لَهُ: الْيَوْمَ أنْسَاكَ كَمَا نَسِيتَنِي. "Kiyamet günü kul (hesap vermek üzere huzur-u İlahîye) getirilir. Yüce Allah; -"Ben sana kulak, göz, mal ve evlat vermedim mi? Hayvanları ve ekimi senin emrine vermedim mi? Seni bunlara baş olmak, onlardan istifade etmek üzere serbest bırakmadım mı? Acaba, benimle bugünkü şu karşılaşmayı hiç düşündün mü?" diye soracak. Kul da: - "Hayır" diyecek. Yüce Allah: -"Öyeye bugün ben de seni unutacağım, típkı senin (dünyada) beni unuttuğun/hatırlamadığın gibi!" buyuracak." [18] Sâdi-i Şirâzî, "Bir insan, her nefesinde Allah'a karşı iki şükür borçludur” der. [19] Çünkü, bir soluk alıp vermede hayatını iki defa bağışlayan, iki defa can veren Allah'tır. Böyle bir Allah'a elbette dil ile, hal ile ve kalp ile teşekkür etmek gereklidir. Bundan dolayı ayette, gerçek anlamda hamd ve şükürde bulunanların çok az olduğu belirtilmiştir. [20] Şükür Nasıl Yapılmalıdır? Kur’ân’dan anladığımıza göre Allah’a karşı şükür üç şekilde gerçekleştirilmektedir: a) Dil ile şükür: Nimet sahibini anmak, O’nu övmek, O’nun nimet sahibi olduğuna iman etmek ve bunu Tevhid kelimesiyle ilan etmekle olur. Bu basit bir teşekkür ifadesi değil, dil ile şahadet getirmek, doğru sözü olmak, Kur'ân’ı tasdik etmek, O’nu okumak ve Allah’ı çokça zikretmek ve buna benzer dil ile ilgili kulluk görevlerini yapmakla yerine getirilir. b) Kalp ile şükür: İmanı kalbe yerleştirdikten sonra nimet sahibinin Allah olduğunu kalp ile tasdik etmek ve kalbi onun sevgisiyle doldurmaktır. c) Fiil (aksiyon-eylem) ile şükür: Beden organlarıyla nimet verene itaat etmek ve O’nun bütün emirlerini yerine getirmektir. Kısaca İslâm’ın emir ve yasaklarını her bakımdan yaşamaya çalışmaktadır. Çünkü nimet vereni bilip O’nu övmek, bir anlamda O’ndan gelen her şeyi kabul etmek demektir. Yukarıdaki açıklamaların tamamını kapsayacak şekilde şunu söyilemek mümkündür: Her nimetin şükrü kendi cinsi ile yapılır. Mesela sağlık nimetinin şükrü, kendi sağlığının kıymetini bilerek, sağlığını yitirenlere yardımcı olmakla, onları ziyaret emekle, zenginliğin şükrü, mali ibadetleri yerine getirmek ve düşkünleri kollamakla… yerine getirilir İnsanların Birbirlerine Karşı Teşekkürünler Allah’a ait olmasına rağmen Kur'ân, ana-babaya da

şükredilmesini emreder:

وَوَصَّيْنَا اﻹ ِنسَانَ بِوَالِدَيْهُ هِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَى وَهْنٍ وَفِصَالُهُ فِي عَامَيْنِ أَنْ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدََ يْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ “Biz insana, ana-babasına iyi davranışmasını tavsiye etmişizdir. Çünkü anası onu nice sıkıntılarla katlanarak taşımıştır. Sütten ayrılması da iki yıl içinde olur. (İşte bunun için) önce bana, sonra da ana-babana şükret diye tavsiyede bulunmuşuzdur. Dönüş ancak banadır” (Lokman, 31/14). Ayettiki anne-babaya şükretmeyi, onlara teşekkürür etme ve iyilik yapma olarak anlamamız gereklidir. Allah, ana-babaya şükredilmesini emretmekle, çocukların onlara karşı tavır ve davranışlarına dikkat etmelerini istemektedir. İşte bu ikazın bir sonucu olarak bebekliğimizden itibaren onların yaptıkları iyilikleri unutmamak, onlara nankörlük yapmamak, güç ve kuvvetten düştüklerinde onlara tevazu kanatlarını indirerek “Öf” bile dememek gerektiği belirtilmiştir. [21] Çünkü annesi onu karnında taşımış, zahmetle doğurmuş, bakmış, büyütmüş, emzirmiş, onun için rahatını terk etmiştir. Keza babası onun ihtiyaççlari için çalışmış, yiyeceğini, giyeceğini ve barınağını sağlamış, terbiyesi ve eğitimi için pek çok fedakarlıklarda bulunmuştur. Kur'acirc;n'in anne babaya iyilik ve teşekkürür tavsiyesi, anne-baba ile de sınırlı değildir. İlişki içinde olduğumuz, küçük olsun, büyük olsun her hangi bir iyiliğini gördügümüz kimselere teşekkürür etmek de bir görevdir. Hz. Peygamber(a.s): تَعَالى للّهَ ﺍ يَشْكُرُ ﻻ النَّاسََ يَشْكُرُ َﻻ مَنْ “Halka teşekkürürde bulunmayan Allah'a da şükretmez” [22] buyurmuştur. İnsanların yaptıkları iyiliklere teşekkürür etmeyi ve bu iyiliği diğer insanlara da söyemeyi tavsiye eden Hz. Peygamber, şöyelé buyurur: مَنْ أُعْطِىَ عَطَاءً فَلْيَجْزِ بِهِ إنْ وَجَدَ، فَإنْ لَمْ يَجِدْ

فَلْيُثْنِ
بِهِ، فَإنَّ
مَنْ أثْنى
بِهِ فَقَدْ
شَكَرَهُ،
وَمَنْ
كَتَمَهُ
فَقَدْ
كَفَرَهُ... “Kendisine bir iyilik
yapılan kimse, imkanı varsa bu iyiliğe iyilikle karşılık versin. İyilik yapacak bir şey bulamazsa iyilik
yapanı övsün. Kim iyilik yapanı överse, ona teşekkür etmiş olur. Kim de
kendisine yapılan iyiliği gizlerse, ona nankörlük etmiş olur…”:[\[23\]](#) Yapılan
iyiliğe karşılık kadirşinaslıkta bulunmayı dile getiren, “bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır
” atasözü, konumuzla ilgili önemli mesaj vermektedir. Ancak şu
önemli konuyu dikkatlerden kaçirmamak gereklidir. İyilikler, teşekkür ve
övgü almak için değil, Allah rızasını kazanmak için yapılır. Şu ayet, iyilik
yapan kimsenin takınması gereken tavrı net bir şekilde ortaya koymaktadır:
إِنَّمَا
نُطْعِمُكُمْ
لِوَجْهِ
اللَّهِ ﻻ
نُرِيدُ
مِنْكُمْ
جَزَاءً وﻻ
شُكُورًا “Biz size Allah
rızâsı için yemek yediriyor, doyuruyoruz; Sizden ne bir karşılık, ne de bir
şükür (teşekkür) bekliyoruz.” (İnsan, 76/9).[\[24\]](#) Şükür-İman
İlişkisi   Şükür kelimesi, Kur'ân-ı Kerim’de “Allah’a
iman”:[\[25\]](#) ve “nimetlere teşekkür”:[\[26\]](#) anlamlarında kullanılmaktadır.
Küfür kelimesinin de “inkar/iman etmem”:[\[27\]](#) ve
“nankörlük/taktir etmem”:[\[28\]](#) gibi iki değişik anlamda geldiğini
görmekteyiz. Şu iki ayette geçen “şükür” kelimesi,
“Allah’a iman”; “küfür” ise onu “inkar”
etme anlamında kullanılmıştır. إِنْ
تَكْفُرُوا
فَإِنَّ
اللَّهَ
غَنِيٌّ
عَنْكُمْ وﻻ
يَرْضَى
لِعِبَادِهِ
الْكُفْرَ
وَإِنْ
تَشْكُرُوا
يَرْضَهُ
لَكُمْ.. “Şayet inkar ederseniz
(küfrederseniz), şüpesiz Allah, size muhtaç değildir. Bununla beraber O,
kullarının küfrüne razı olmaz. Ve eğer şükrederseniz, sizden bunu kabul

eder... (Zuumer, 39/7) . Yüce Kitabımızın ilk suresinin
#1575;#1604;#1581;#1605;#1583; #1604;#1607; #1585;#1576;
#1575;#1604;#1593;#1575;#1604;#1605;#1610;#1606; “Hamd alemlerin Rabbi
Allah’ı mahsustur” (Fatiha, 1/2) cümlenle başlaması, takip eden ayetlerde
iman ve hidayet gibi nimetlerin vurgulanması son derece önemlidir. Bir günde beş vakit
namazın her bir rekatında Fatiha Suresi’ni okumak zorunda olduğumuza gerek;
Allah’ı hamd ve şükürün bir mümin hayatındaki vazgeçcedilmez
değerini ve imanla bağlantısını bizzat yaşayarak müümüşahede ediyoruz demektir. Genellikle
Allah’ı, kollarına bahsettiği nimetlerden bahsedene ayetlerde geccedilen
şükür kelimesi, “nimetlere şükür kretme”; kümefüumlür ise,
“nankoumlırlıük” anlamlarında kullanılmıştır. Aşağıdaki iki ayette bu
zelliği gümümürmemiz mümümümkümümünlür:
#1608;#1614;#1605;#1616;#1606;#1618;
#1585;#1614;#1581;#1618;#1605;#1614;#1578;#1616;#1607;#1616;
#1580;#1614;#1593;#1614;#1604;#1614;
#1604;#1614;#1603;#1615;#1605;#1618;
#1575;#1604;#1604;#1617;#1614;#1610;#1618;#1604;#1614;
#1608;#1614;#1575;#1604;#1606;#1617;#1614;#1607;#1614;#1575;#1585;#1614;
#1604;#1616;#1578;#1614;#1587;#1618;#1603;#1615;#1606;#1615;#1608;#1575;
#1601;#1616;#1610;#1607;#1616;
#1608;#1614;#1604;#1614;#1593;#1614;#1604;#1617;#1614;#1603;#1615;#1605;#1618;
#1578;#1614;#1588;#1618;#1603;#1615;#1585;#1615;#1608;#1606;#1614;
“Allah, rahmetinden ötürüm de, Iftadan isteyesiniz ve şükür kredesiniz diye sizin
içcedilin yarattı” (Kasas, 28/73). “Rabbiniz şoumlıyle buyurmuştur:
“Andolsun, eğer şükür krederseniz gerccedilekten size (nimetimi,
mümümükfatımı) artırırım ve andolsun eğer kümefümlüfrederseniz, şükür phesiz benim
azabım pek şiddetlidir.” (İbrahim, 14).[\[29\]](#) Bu ayetler bize çok örumeli bir ilkeyi
örmektedir: Şükür, nimetlerin artmasının en örumeli sebebidir.
Nankoumlırlıük ise, azabin artmasına bir sebeptir. Nankoumlırlıük durumunda,
nimetler elimizden gitmeyebilir, belki daha da çoğalabilir. Ama Yüce Allah, kimi zaman
Iftadan bahşeder, bazen de kahrından verir. Bu nedenle şükür kretmeyenler, nimetin
azaltılacağından/verilmeyeceğinden değil, şiddetli azapla uyarılmışlardır. Hiçccedilekz
şükür, dümnyaya imtihan içcedilin gümümünden (Muumlk, 67/2) insanın
hiçccedilekz zaman vazgeçcedilemeyeceği temel kulluk gümümrevlerinden biridir.
Şükür kretmeyen bir kul asla dümümşümünlümlemez. Bümümyle bir insanda hayır ve
beraket, sevgi ve hoşgümümür ve namına bir şey bulmak mümümümkümümünlü değildir.
Yüce Allah, bizi şükür kümefümlü ve nankoumlırlıük noktasında denemektedir.
Şükür kreden bir kul olmak da, nankoumlırlıük gümümüsteren ası biri olmak da sümümz
konusudur: #1573;#1616;#1606;#1617;#1614;#1575;
#1582;#1614;#1604;#1614;#1602;#1618;#1606;#1614;#1575; #1575;#65273;
#1616;#1606;#1587;#1614;#1575;#1606;#1614; #1605;#1616;#1606;#1618;
#1606;#1615;#1591;#1618;#1601;#1614;#1577;#1613;

أَمْشَاجٍ
نَبْتَلِيهِ
فَجَعَلْنَاهُ
سَمِيعًا
بَصِيرًا
إِنَّا
هَدَيْنَاهُ
السَّبِيلَ
إِمَّا
شَاكِرًا
وَإِمَّا
كَفُورًا “Hiç
şüphesiz Biz insanı, karmaşık olan bir damla sudan (nutfeden) yarattık. Onu denemekteyiz.
Bundan dolayı onu işten ve gören yaptık. Biz ona yolu gösterdik; (artık o) ya
şükredici olur ya da nankör olur” (İnsan, 76/2-3). Yüce Allah,h yolunu
göstermek üzere işitilecek, görülecek ve düşünülecek
birçok deliller, alametler sunmuş, bunları anlayabilmek için de insana göz,
kulak ve idrak yeteneklerini bahsetmiştir. Tüm bunlara karşılık insan dilerse o irşat ve hidayet
nimetinin kadrini bilerek Rabbine şükreder; isterse nankörlük yapıp bu irşat ve
hidayete sırt döner. Her iki yol da gösterilmiş olup, tercih hakkı insana bırakılmıştır.[\[30\]](#)
Sonuç Konuyu özetlemek gerekirse şükür, Allah'ı tanıma, O'na ta'zim ve
dua etme, O'na iman edip ibadet etmedir. Yüce Allah’ın kullarından istediği en
mühim şey, şükürdür. Kur'ân, insanları ısrarla şükre davet
ederek, şükürsüzlüğün nimetleri yalanlamak ve inkar etmek anlamına
geldiğini belirtmiştir. Nankörler, Rahman Suresi’nde şiddetli ve dehşetli bir surette
otuz bir defa şu âyetle tehdit edilmişlerdir:
فَبِأَيِّ
آﻻءِ
رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَا
ن “O halde, Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlıyorsunuz?”
Düşünülerek yapılan şükür, bizdeki kulluk şuurunu canlı tutar.
İnsanların Allah'a muhtaç olduklarını, Yüce Allah'ın ise, her şeyden
müstağnî olduğunu, kimsenin şükrüne Allah'ın ihtiyacı olmadığını
öğretir. Şükreden bir kulun en güzel ölçüsü;
kanaatkarlığı, başına gelenlere rıza göstermesi ve her durumda memnuniyetini belirtmesidir.
Nankörün ölçüsü ise; aşırı hırslı olması, israf etmesi, saygısız
bir insan olması ve haram-helâle dikkat etmeden bulduğunu yemesidir. Şükür,
kalbiz, dilimiz, organlarımız ve hayatımızın her anıyla yapılmalıdır. Allah’ın verdiği nimetin,
yne O’nun yolunda kullanılmasından daha tabii ne olabilir ki! Bu nedenle zenginlik, makam,
zeka, sağlık, kuvvet gibi nimetleri, Allah'ın emrettiği biçimde kullanmak, verilen nimetin
şükrünü haklarıyla yerine getirmek demektir. İnsan, anne-babası başta olmak
üzere, bütün insanlara da teşekkürür etmek ve onlara kadirşinas olmak
zorundadır. Zira insanların kendisine yaptığı iyiliklerin kıymetini bilmeyen ve onlara teşekkürür
etmeyenler, Allah’ın bahsettiği nimetlerin değerini ve rızık vereni de tam olarak
anlayamazlar. En küçük bir iyilik yapana bile teşekkürür etmeyi insanlık
görevi biliyor, uzun yıllar onu unutmuyoruz. Halbuki bize sonsuz nimetleri karşılıksız veren
Yüce Yaratıcımıza ne kadar hamd ü senada bulunsak, yine de o nimetlerin karşılığını

asla ödemiş olamayız. Hamd etmek ve şükretmek iyimser olmaktadır. Hayata güzel ve olumlu pencereden bakabilmektir. Mutlu olabilmek, mutluluk elbisesi giymektir. Şikâyetçi ve karamsar karakterlerin kararttığı kalplerin, doy whole bilmeyen nefislerin, açkurtlar gibi insanların hukukuna saldıran mütecavizlerin dünyasını ancak “şükür” aydınlatır. Aslında her şey Allah'ı hamd ve tesbih etmektedir: تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَ اﻷ َرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إﻻيُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْﻻ تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورً "Yedi gök, yer ve bunların içinde bulunanlar Allah'ı tesbih ederler. Her şey O'nu hamd ile tesbih eder. Ancak siz onların tespihlerini anlamazsınız. O, halimdir (hemen cezalandırmaz, mühlet verir), çok bağışlayandır” (Isrâ, 17/44). Bütün varlıklarını hizmetine sunulan insan oğlunun daha çok şükretmesi, asla nankörlük etmemesi gereklidir. İman edip Allah ve Peygamberine itaat eden, İslam'ın emir ve yasaklarına uyan, malındaki fakirin hakkını veren, yakınlarını, yoksul ve muhtaçları görüp gözeten kimse Allah'ın nimetlerini şükrediyor demektir. Sahip olduğu nimetleri Allah'ın verdiği unutan, haramlara dalan, ibadetleri terk eden kimsenin nimet karşısında sadece diliyle "çok şükür", "el-hamdülillah" gibi sözleri söyemesi nimete şükür için yeterli değildir. Nimetlere şükretmenin en önemli unsuru o nimeti vereni tanımak ve Allah'ın kullarını o nimetten yararlandırmaktır. İlmi, sanatı, mesleği ve serveti ile insanlara faydalı olan nimetlere şükretmiş olur.

[1] Bu bölüm Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı Zafer KOÇ tarafından hazırlanmıştır. [2] İsfehani, Rağıp, el-Müfredat fi Garibi’l-Kur'ân, s.265. Mısır,1961. İbn Manzur, Lisanü’l-Arab, Daru’l-Maarif Mısır, ts. IV,.2305. [3]Müslim, Zühd, 14, No: 69, III,2297; Ebu Davud, Edeb, 10, No:4804, IV,153-154. [4] Bakara, 2/34; Araf, 7/11; Kehf, 18/50; Taha, 20/116. İbrahim, 14/32-34; İsra,17/70; Lokman,31/20 [5] Nahl, 16/78; Secde, 32/7-9; Müminun, 23/78; Mülk, 67/23. [6] Bakara, 2/151-152. [7] Bakara, 2/29;Enfal, 8/26; Nahl, 16/14; Rum, 30/46; Yasin, 36/32-35,71-73; İbrahim, 14/34;Kasas, 28/73; Casiye,45/12. [8] Bakara, 2/185,286; Maide, 5/6. [9] Bakara, 2/51-52; Enfal, 8/26. [10] Maide, 5/89; A’raf, 7/58. [11] A’raf, 7/189; Şura, 42/49-50. [12] İbrahim, 14/34. [13] Buhârî, Tefsir, Fetih 2, 5/44, Rikak 20, VII, 183; Müslim, Sifati’l-Münâfıkîn 18, No: 79, III, 2171; Tirmizî, Salât, 304, No: 412, I, 269. [14] Tirmizî,Daavat 56, No:3458, V, 508; Ebûvud, Libâs 1,.No: 4023, IV, 310;

İbnu Mâce, Et'ime 16, No:3285, II, 1093. [15] Müslim, Zühd 13.,No: 64, III, 2295; Ahmed bin Hanbel, V, 24. [16] Tirmizî, Daavât 23. V, 476; Nesai, Sehv 61, III, 54. [17] Ebu Davut, Cihat 174, No: 2774, III, 216; Tirmizî, Siyer 25.IV, 141; İbn Mace, İkametü’s-Salat 192.I, 446. [18] Tirmizî, Sıfatü’l-Kiyame 6. IV, 619. [19] Şeyh Sadi, Gülistan, Önsöz. [20] Sebe' 34/13. [21] İsra, 17/23,24. [22] Tirmizî, Birr 35. IV, 339; Ebu Dâvud, Edeb 12.V, 157,158. [23] Ebu Davut, Edeb, 12. V,158,159; Tirmizî, Birr, 87. IV, 379. [24] Suara, 26/109,127; Sebe, 34/47; Sad, 38/86. [25] Al-i İmrân, 3/145; Enam,6/53; A’raf, 7/17,58; Yunus, 10/22; Zümer, 39/7;Kamer, 54/35. [26] Bakara, 2/152; Neml, 27/40; Lokman, 31/12; Sebe’, 34/13. [27] Bakara, 2/6,89; Muhammed, 47/1; Al-i İmran, 3/97. [28] Bakara, 2/152; Neml, 27/40; Lokman, 31/12; Suara, 26/19. [29] Bkz. Nahl, 16/14,78; Nisa, 4/47; Hud,11/9; İsra, 17/67. [30] Hamdi Yazır, VIII, 5499-5500

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)